[2021] 9 SCR 993

നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിൻറെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിൻറെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിൻറെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

[2021] 9 SCR 993

ഡയമണ്ട് എക്സ്പോർട്ടസ് മുതൽപേർ

V

യുണൈറ്റഡ് ഇന്ത്യ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ക്ലിപ്തം മുതൽപേർ

(2021 ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 7546)

ഡിസംബർ 14,2021

[ജസ്റ്റിസ് ഡോ. ധനഞ്ജയ വൈ ചന്ദ്രചൂഡ് , ജസ്റ്റിസ് സൂര്യ കാന്ത്

ജസ്റ്റിസ് വിക്രം നാഥ്]

ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമം, 1986 - 13(2) ആം വകുപ്പ് - പരിമിതി കാലയളവ് പ്രകാരം - 25.02.2020 തീയതിയുള്ള ഉത്തരവ് പ്രകാരം ദേശീയ ഉപഭോക്തൃ തർക്ക പരിഹാര കമ്മീഷൻ (എൻ സി ഡി ആർ സി) എതുകക്ഷിയുടെ കാര്യവിവര പത്രിക ബോധിപ്പിക്കുന്നതിൽ വന്ന 100 ദിവസത്തെ കാലതാമസം ചിലവിന് വിധേയമായി മാപ്പാക്കി - പിന്നീട് സുപ്രീം കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ക്ലിപ്തം V. ഹിലി മൾട്ടിപർപ്പസ് കോൾഡ് സ്റ്റോറേജ് പ്രൈവറ്റ് ക്ലിപ്തം എന്നതിലെ 04.03.20 തീയതിയിലെ ഉത്തരവ് പ്രകാരം 13(2) ആം വകുപ്പ് നിഷ്കർഷിക്കുന്ന 45 ദിവസത്തെ നിയമപ്രകാരം നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന കാലയളവിനപ്പുറം നീട്ടുവാൻ കഴിയില്ലെന്ന് വിധിച്ചു - അപ്പീലിൽ, വിധിച്ചു: ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡിലെ വിധിന്യായത്തിന് പിൽക്കാല പ്രാബല്യമാണ് നൽകിയിരിക്കുന്നത് - തീരുമാനിച്ച തീയതിയിൽ തീർപ്പുകൽപ്പിക്കാത്തതും തീർപ്പ് കല്പിച്ചതുമായ മാപ്പാക്കൽ അപേക്ഷകൾ തമ്മിൽ ഇത് വ്യത്യാസം വരുത്തിയില്ല - അതിനാൽ, ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് v. മനീഷ ഭാർഗവ (ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിക്ക് ശേഷം നൽകിയത്) 04.03.20 ന് മുമ്പ് തീർപ്പുകൽപ്പിച്ചിട്ടില്ലാത്തതോ തീരുമാനിച്ചതോ ആയ മാപ്പാക്കൽ അപേക്ഷകളെ ബാധിക്കില്ല - കൂടാതെ, റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. മാമ്പി ടിംബേഴ്സ് ആൻഡ് ഹാർഡ്വെയേഴ്സ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് , ഭാസിൻ ഇൻഫോടെക് ആൻഡ് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് v. ഗ്രാൻഡ് വെനീസിയ ബയേഴ്സ് അസോസിയേഷൻ (ഭാസിൻ ഇൻഫോടെക്-2018) എന്നീ കേസുകളിൽ സുപ്രീം കോടതിയുടെ ഉത്തരവുകൾ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന് മുമ്പാകെ റഫറൻസ് നിലവിലിരിക്കുന്നതിനാൽ വിവേചനാധികാരത്തിന്റെ ഒരു ഘടകത്തെ അംഗീകരിച്ചു - നിലവിലെ കേസിൽ , ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിന് മുൻപ്, വിവേചനാധികാരം പ്രയോഗിക്കുവാനുള്ള കാരണങ്ങൾ നൽകി കാലതാമസം എൻ സി ഡി ആർ സി മാപ്പാക്കി - ഇളവുകളിന്മേൽ കാലതാമസം മാപ്പാക്കാനുള്ള അപേക്ഷ അനുവദിക്കുന്ന എൻ സി ഡി ആർ സിയുടെ ഉത്തരവിൽ ഇടപെടലിനുള്ള ഒരു കേസും ഇല്ല - ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസിലിയേഷൻ നിയമം , 2015 - ഇൻസോൾവെൻസി ആൻഡ് ബാങ്ക്റ്റാപ്സി കോഡ് , 2016 - ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമം, 2019.

അപ്പീൽ തീർപ്പാക്കികൊണ്ട് കോടതി വിധിച്ചു ;

1.1 റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. മാമ്പി ടിംബേഴ്സ് ആൻഡ് ഹാർഡ്വെയേഴ്സ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് കേസിൽ ഈ കോടതിയിലെ രണ്ടംഗ ബെഞ്ച് , ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. ഹില്ലി മൾട്ടിപർപ്പസ് കോൾഡ് സ്റ്റോറേജ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് കേസിൽ

[2021] 9 SCR 993

ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിലേക്കുള്ള റഫറൻസ് തീർപ്പാക്കാത്ത സമയത്ത്, 2017 ഫെബ്രുവരി 10-ന് മാപ്പ് അപേക്ഷകൾ സംബന്ധിച്ച് ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന് നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചു. അതുപോലെ, 2016 ഫെബ്രുവരി 11-ന് ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിലേക്കുള്ള റഫറൻസ് തീർപ്പാക്കാത്ത സമയത്ത്, ഭാസിൻ ഇൻഫോടെക് ആൻഡ് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് v. ഗ്രാൻഡ് വെനീസിയ ബയേഴ്സ് അസോസിയേഷൻ [ഭാസിൻ ഇൻഫോടെക്-2018] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതിയിലെ രണ്ടംഗ ബെഞ്ച് ഉചിതമായ ചെലവുകൾ അടയ്ക്കുന്നതിന് വിധേയമായി, നിർദ്ദിഷ്ട പരിമിതി കാലയളവിനപ്പുറം പത്രിക ബോധിപ്പിക്കുവാൻ കക്ഷികളെ അനുവദിച്ചു. [ഖണ്ഡിക 10][1000-സി , ഇ]

റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. മാമ്പി ടിംബേഴ്സ് ആൻഡ് ഹാർഡ്വെയേഴ്സ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് **(2021) 3 എസ് സി സി 673: 2021 (2) സ്കെയിൽ 451;** ഭാസിൻ ഇൻഫോടെക് ആൻഡ് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് v. ഗ്രാൻഡ് വെനീസിയ ബയേഴ്സ് അസോസിയേഷൻ **(2018) 17 എസ് സി സി 255 - ആശ്രയിച്ചത്.**

ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. ഹില്ലി മൾട്ടിപർപ്പസ് കോൾഡ് സ്റ്റോറേജ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് **(2020) 5 എസ് സി സി 757: 2020 എ ഐ ആർ 1267 - പരാമർശിച്ചത്.**

1.2 ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് v. മനീഷ ഭാർഗവ കേസിൽ (ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിന് ശേഷം 2021 ഫെബ്രുവരി 11-ന് പുറപ്പെടുവിച്ച രണ്ട് ജഡ്ജിമാരുടെ ബെഞ്ചിന്റെ വിധി), മാപ്പ് നൽകുവാനുള്ള അപേക്ഷ നിരസിച്ചു കൊണ്ടുള്ള എസ്സിഡിആർസിയുടെ വിധി ശരിവച്ചു കൊണ്ടുള്ള എൻസിഡിആർസിയുടെ തീരുമാനത്തിൽ ഇടപെടാൻ ഈ കോടതി വിസമ്മതിച്ചു. മാപ്പ് നൽകാനുള്ള അപേക്ഷ യോഗ്യതകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ല. എന്നിരുന്നാലും,13 ആം വകുപ്പ് നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ബാഹ്യപരിധിക്കപ്പുറമുള്ള കാലതാമസം ക്ഷമിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സിൽ നിരീക്ഷണങ്ങളുണ്ട്. ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിൽ നിന്ന് ഉരുത്തിരിഞ്ഞ നിലപാട് ഇതാണെങ്കിലും, തീരുമാനം പിൽക്കാല പ്രാബല്യമുള്ളതാക്കിയിട്ടുണ്ട് . ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സിൽ, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിന് മുമ്പ് മാപ്പ് നൽകാനുള്ള അപേക്ഷ ബോധിപ്പിച്ചിരുന്നു, യോഗ്യതകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അത് നിരസിക്കപ്പെട്ടു. ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സിലെ നിരീക്ഷണങ്ങൾ അതിന്റെ തീരുമാനത്തിന് ആവശ്യമില്ലായിരുന്നു, കാരണം യോഗ്യതകളിൽ പോലും, ആ കേസിൽ എൻസിഡിആർസി മാപ്പ് നൽകുന്നതിനുള്ള ഒരു കേസും കണ്ടെത്തിയിരുന്നില്ല. റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി എന്നിവയിലെ തീരുമാനം ശ്രദ്ധിച്ചതിന് ശേഷം ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സിൽ കോടതി ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിലേക്കുള്ള റഫറൻസ് തീർപ്പാക്കാത്ത സമയത്ത് വിവേചനാധികാരം ഫോറം പ്രയോഗിക്കേണ്ടതാണെന്ന് വിധിക്കുകയും , ആ സാഹചര്യത്തിൽ, കാലതാമസം ക്ഷമിക്കാൻ എൻസിഡിആർസി ഒരു കാരണവും കണ്ടെത്തിയില്ല. ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് സ്ഥാപിച്ച തത്വം ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിന് മുമ്പ് ബോധിപ്പിച്ച മാപ്പ് നൽകുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷകൾക്ക് പോലും ബാധകമാകുമെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സിൽ ഈ കോടതിയുടെ തുടർന്നുള്ള നിരീക്ഷണം അനാവശ്യമായിരുന്നു (ഒരിക്കൽ യോഗ്യതകളിൽ പോലും മാപ്പ് നൽകുന്നതിന് ഒരു കേസും ഇല്ലെന്ന് വിധിച്ചിരുന്നു). മാത്രമല്ല, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് അതിന്റെ തീരുമാനത്തിന് പിൽക്കാല പ്രാബല്യം നൽകിയ നിയമവശവുമായി ആ നിരീക്ഷണങ്ങൾ പൊരുത്തപ്പെടുന്നില്ല. [ഖണ്ഡിക 11, 14][1001-സി ; 1005-എഫ് -എച്ച് ; 1006-എ -സി]

[2021] 9 SCR 993

ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് v. മനീഷ ഭാർഗവ **(2021) 3 എസ് സി സി 669 – വിശദീകരിച്ചു.**

1.3 1986 ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ 13 ആം വകുപ്പ് പ്രകാരം കാലതാമസം ക്ഷമിക്കുന്നതിനുള്ള വിവേചനാധികാരം നിയമപ്രകാരം പ്രത്യേകമായി പരിമിതപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. 1986 ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമവും അതിന്റെ പിൻഗാമിയും ഉപഭോക്താക്കളുടെ താൽപ്പര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി രൂപകൽപ്പന ചെയ്തിരിക്കുന്ന സാമൂഹിക ക്ഷേമ നിയമനിർമ്മാണങ്ങളാണ്. വ്യവഹാരം നൽകുന്ന ഉപഭോക്താക്കളുടെ ക്ഷേമമാണ് 1986 ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിൽ നിന്ന് ഉയർന്നുവരുന്ന നിരവധി നടപടിക്രമപരവും സാരവത്തായതുമായ ചോദ്യങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശ തത്വം. വിവേചനാധികാരത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പരസ്പരവിരുദ്ധമായ തീരുമാനങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത്, ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് തീരുമാനത്തിന് പിൽക്കാല പ്രാബല്യം നൽകുന്നത് ഉചിതമാണെന്ന് കരുതി. തീരുമാനമെടുത്തതും തീരുമാന തീയതിയിൽ തീർപ്പുകൽപ്പിക്കാത്തതുമായ അപേക്ഷകൾക്കിടയിൽ ഇത് ഒരു വ്യത്യാസവും വരുത്തിയില്ല. അതിനാൽ, ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സിലെ തീരുമാനം 2020 മാർച്ച് 4 ന് മുമ്പ് തീർപ്പുകൽപ്പിക്കാത്തതോ തീരുമാനിച്ചതോ ആയ അപേക്ഷകളെ ബാധിക്കില്ല. അത്തരം മാപ്പപേക്ഷകൾക്ക് റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡിലെ സ്ഥാനത്തിന്റെ ആനുകൂല്യത്തിന് അർഹതയുണ്ടായിരിക്കും, അത് ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന് യോഗ്യതകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തീരുമാനമെടുക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. ഉപഭോക്തൃ ഫോറങ്ങൾക്ക് മുമ്പാകെ നിയമവശത്തിലെ അനിശ്ചിതത്വം ഒഴിവാക്കുന്നതിനും കൂടുതൽ വ്യവഹാരങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുന്നതിനും വേണ്ടി, മുകളിൽ പറഞ്ഞ തത്വങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഈ കോടതി വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിലവിലെ കേസിൽ, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിന് മുമ്പ്, അത്തരം വിവേചനാധികാരം പ്രയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ നൽകി എൻ സി ഡി ആർ സി കാലതാമസം ക്ഷമിച്ചു. ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിയുടെ പിൽക്കാല പ്രാബല്യ ഫലവും, റഫറൻസ് തീർപ്പാക്കാത്ത സമയത്തുള്ള വിവേചനാധികാരത്തിന്റെ ഒരു ഘടകവും തിരിച്ചറിഞ്ഞ റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്, ഭാസിൻ ഇൻഫോടെക് 2018 എന്നിവയിലെ ഈ കോടതിയുടെ ഉത്തരവുകളും കണക്കിലെടുത്ത്,യോഗ്യതകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷ അനുവദിക്കുന്ന എൻ സി ഡി ആർ സി യുടെ ഉത്തരവിൽ ഇടപെടലിനുള്ള ഒരു കേസും ഇല്ല. [ഖണ്ഡിക 15, 16][1006–സി –ഇ ; 1007–എ , സി –ജി]

ഡോ. എ സുരേഷ് കുമാർ v. അമിത് അഗർവാൾ **(2021) 7 എസ് സി സി 466;** *ഭാസിൻ ഇൻഫോടെക് ആൻഡ് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് v. നീമ അഗർവാളും മുതൽപേർ* **2021 എസ് സി സി ഓൺലൈൻ എസ് സി 1186;** *ജെ.ജെ. മർച്ചന്റ് v. ശ്രീനാഥ് ചതുർവേദി* **(2002) 6 എസ് സി സി 635 : [2002] 1 സപ്ലൈ. എസ് സി ആർ 469;** *ടോപ്ലൈൻ ഷൂസ് ലിമിറ്റഡ് v. കോർപ്പറേഷൻ ബാങ്ക്* **(2002) 6 എസ് സി സി 33 : [2002] 3 എസ് സി ആർ 1167;** *കൈലാഷ് v. നൻകു* **(2005) 4 എസ് സി സി 480 : [2005] 3 എസ് സി ആർ 289;** *സേലം അഡ്വക്കേറ്റ് ബാർ അസോസിയേഷൻ v. യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ,* **(2005) 6 എസ് സി സി 344 : [2005] 1 സപ്ലൈ. എസ് സി ആർ 929;** *ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. ഹില്ലി മൾട്ടിപർപ്പസ് കോൾഡ് സ്റ്റോറേജ് (പി) ലിമിറ്റഡ്* **(2015) 16 എസ് സി സി 20 – പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു.**

[2021] 9 SCR 993

കേസ് ലോ റഫറൻസ്

[2002] 1 സപ്ലി.എസ് സി ആർ 469	**പരാമർശിച്ചത്**	**ഖണ്ഡിക 9**
[2002] 3 എസ് സി ആർ 1167	**പരാമർശിച്ചത്**	**ഖണ്ഡിക 9**
[2005] 3 എസ് സി ആർ 289	**പരാമർശിച്ചത്**	**ഖണ്ഡിക 9**
[2005] 1 സപ്ലി. എസ് സി ആർ 929	**പരാമർശിച്ചത്**	**ഖണ്ഡിക 9**

സിവിൽ അപ്പീൽ അധികാരിത: 2021 ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 7546.

2018 ലെ പരാതി നമ്പർ 2645 ൽ ന്യൂഡൽഹിയിലെ ദേശീയ ഉപഭോക്തൃ തർക്ക പരിഹാര കമ്മീഷന്റെ 25.02.2020 ലെ വിധിന്യായത്തിൽ നിന്നും ഉത്തരവിൽ നിന്നും

സലിൽ പോൾ, സാഹിൽ പോൾ, ശ്രീമതി. മഞ്ജീത് ചൗള എന്നീ അഭിഭാഷകർ അപ്പീൽവാദികൾക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായി.

അമിത് കുമാർ സിംഗ്, ശ്രീമതി. കെ. എനറ്റോളി സെമ, ശ്രീമതി. ചുബലെംല ചാങ്, എന്നീ അഭിഭാഷകർ എതുകക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടി.

കോടതിയുടെ വിധി പുറപ്പെടുവിച്ചത്

ജസ്റ്റിസ് ഡോ. ധനഞ്ജയ വൈ ചന്ദ്രചൂഡ്.

1. ദേശീയ ഉപഭോക്തൃ തർക്ക പരിഹാര കമ്മീഷൻ[1] 2020 ഫെബ്രുവരി 25-ന് പുറപ്പെടുവിച്ച വിധിന്യായത്തിൽ നിന്നാണ് ഈ അപ്പീൽ ഉയർന്നുവരുന്നത്.

2. 2018-ലെ 2645-ാം നമ്പർ ഉപഭോക്തൃ പരാതിയിലെ ഐ.എ നമ്പർ 2019-ലെ 15390 2019-ലെ 15391, 2019-ലെ 18307 എന്നിവ പരിഗണിക്കുമ്പോൾ, പത്രിക ബോധിപ്പിക്കുന്നതിൽ വന്ന 100 ദിവസത്തെ കാലതാമസം എൻ സി ഡി ആർ സി മാപ്പാക്കി. 1986 ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ

നിയമത്തിലെ 13(2) വകുപ്പ്[2] പ്രകാരമുള്ള കാലയളവ് നിയമാനുസൃതമായി നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന നാൽപ്പത്തിയഞ്ച് ദിവസത്തിനപ്പുറം നീട്ടാൻ കഴിയില്ലെന്ന് 2020 മാർച്ച് 4 ലെ **ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ്**

1എൻ സി ഡി ആർ സി

2"13(2) 12 ആം വകുപ്പ് പ്രകാരം അത് സ്വീകരിച്ച പരാതി ഉപവകുപ്പ് (1)-ൽ വ്യക്തമാക്കിയ നടപടിക്രമങ്ങൾ പിന്തുടരുവാൻ കഴിയാത്ത സാധനങ്ങളുമായോ അല്ലെങ്കിൽ പരാതി ഏതെങ്കിലും സേവനങ്ങളുമായോ ബന്ധപ്പെട്ടതാണെങ്കിൽ,ജില്ലാ ഫോറം –

(എ) മുപ്പത് ദിവസത്തിനുള്ളിലോ അല്ലെങ്കിൽ ജില്ലാ ഫോറം അനുവദിച്ചേക്കാവുന്ന പതിനഞ്ച് ദിവസത്തിൽ കൂടാത്ത വിപുലീകൃത കാലയളവിനുള്ളിൽ കേസിനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള തന്റെ പതിപ്പ് നൽകാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു കൊണ്ട് അത്തരം പരാതിയുടെ ഒരു പകർപ്പ് ജില്ലാ ഫോറം എതിർ കക്ഷിക്ക് നൽകേണ്ടതാണ് ;

(ബി) പരാതിയുടെ ഒരു പകർപ്പ് ലഭിച്ചാൽ എതിർകക്ഷി ഉപവകുപ്പ് (എ) പ്രകാരം പരാതിയിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ആരോപണങ്ങൾ നിഷേധിക്കുകയോ തർക്കിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, അല്ലെങ്കിൽ ജില്ലാ ഫോറം നൽകിയ സമയത്തിനുള്ളിൽ തന്റെ കേസ് പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നതിന് എന്തെങ്കിലും നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യുകയോ പരാജയപ്പെടുകയോ ചെയ്യുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, ജില്ലാ ഫോറം ഉപഭോക്തൃ തർക്കം പരിഹരിക്കാൻ മുന്നോട്ട് പോകും, —

കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. ഹില്ലി മൾട്ടിപർപ്പസ് കോൾഡ് സ്റ്റോറേജ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ്[3] എന്ന കേസിൽ വിധി പറയുന്നതിന് ഏതാനും ദിവസങ്ങൾക്ക് മുമ്പായിരുന്ന എൻസിഡിആർസിയുടെ ഉത്തരവ്.

3. രണ്ട് ഇൻഷുറൻസ് പോളിസികളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 2018 ഡിസംബർ 3-ന് അപ്പീൽവാദികൾ എൻ സി ഡി ആർ സി -യിൽ ഒരു ഉപഭോക്തൃ പരാതി ബോധിപ്പിച്ചു. അപ്പീൽവാദിയുടെ ഫാക്ടറിയിൽ ഉണ്ടായതായി ആരോപിക്കപ്പെടുന്ന തീപിടുത്തത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് അവകാശവാദം. 2018 ഡിസംബർ 6-ന്, എൻ സി ഡി ആർ സി ഇനിപ്പറയുന്ന ഉത്തരവ് പാസാക്കി:

"കേട്ടു. പരാതി സ്വീകരിച്ചു, കൃത്യമായ ഒഴിവാക്കലുകൾക്ക് വിധേയമായി.

1986 ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ 13(2) വകുപ്പ് പ്രകാരം എതിർകക്ഷികൾക്ക് നോട്ടീസ് അയയ്ക്കുക. എതിർകക്ഷികൾ പരാതിയിലെ ആരോപണങ്ങളെ എതിർക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, പരാതിയിൽ നോട്ടീസ് ലഭിച്ച് 30 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ പത്രികകൾ സമർപ്പിക്കാവുന്നതാണ്, അങ്ങനെ ചെയ്തില്ലെങ്കിൽ പത്രിക ബോധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള അവരുടെ അവകാശം അവസാനിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്."

4. എതുകക്ഷിക്ക് 2019 മെയ് 20 ന് എൻ സി ഡി ആർ സി യുടെ ഉത്തരവും ഉപഭോക്തൃ പരാതിയും രേഖകളും അടങ്ങിയ പൂർണ്ണമായ കടലാസുകൾ സഹിതം സമൻസ് ലഭിച്ചു. 100 ദിവസത്തെ കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിന് 2019 ലെ ഐ എ നമ്പർ 15390 സഹിതം എതുകക്ഷി 2019 സെപ്റ്റംബർ 23 ന് തന്റെ പത്രിക സമർപ്പിച്ചു. പരാതി തള്ളുന്നതിനായി അപ്പീൽവാദി 2019 ലെ ഐ എ നമ്പർ 15391 ബോധിപ്പിച്ചു.

5. 2019 സെപ്റ്റംബർ 26-ന്, എൻ സി ഡി ആർ സി , കാലതാമസം മാപ്പാക്കാൻ എതുകക്ഷി നൽകിയ അപേക്ഷയ്ക്ക് മറുപടി സമർപ്പിക്കാൻ അപ്പീൽവാദികളെ അനുവദിച്ചു. കാലതാമസം മാപ്പാക്കാനുള്ള എതുകക്ഷിയുടെ അപേക്ഷയെ അപ്പീൽവാദികൾ എതിർത്തു. 2020 ഫെബ്രുവരി 25-ലെ ഉത്തരവിലൂടെ എൻ സി ഡി ആർ സി , എതുകക്ഷി 50,000 രൂപ ചെലവുകൾ നൽകുന്നതിന് വിധേയമായി കാലതാമസം മാപ്പാക്കി.

6. **ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിൽ, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിൽ, 1986 ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ 13(1)(എ) വകുപ്പും 13(2)(എ) വകുപ്പും അനുശാസിക്കുന്ന കാലയളവിനേക്കാൾ അതായത് പതിനഞ്ച് ദിവസം കൂടി നീട്ടാവുന്ന മുപ്പത് ദിവസത്തേക്കാൾ കൂടുതൽ കാലതാമസം, മാപ്പാക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് അപ്പീൽവാദികൾക്ക് വേണ്ടി

(i) പരാതിക്കാരനും എതിർകക്ഷിയും ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തിയ തെളിവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, എതിർകക്ഷി പരാതിയിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ആരോപണങ്ങൾ നിഷേധിക്കുകയോ തർക്കിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, അല്ലെങ്കിൽ

(ii) ഫോറം നൽകിയ സമയത്തിനുള്ളിൽ എതിർ കക്ഷി തന്റെ കേസ് പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കുകയോ പരാജയപ്പെടുകയോ ചെയ്യുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ പരാതിക്കാരൻ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തിയ തെളിവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ എക്സ് പാർട്ടിയായി ;

(സി) ജില്ലാ ഫോറത്തിന് മുമ്പാകെ വാദം കേൾക്കുന്ന തീയതിയിൽ പരാതിക്കാരൻ ഹാജരാകാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ, ജില്ലാ ഫോറത്തിന് പരാതി നിരസിക്കുകയോ ഗുണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തീരുമാനമെടുക്കുകയോ ചെയ്യാം.

3 (2020) 5 എസ് സി സി 757 [**ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്**]

ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ സലിൽ പോൾ വാദിച്ചു. എൻസിഡിആർസിക്ക് മുമ്പാകെയുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾക്ക് 13 ആം വകുപ്പിലെ വ്യവസ്ഥകൾ 22 ആം വകുപ്പ് പ്രകാരം ബാധകമാക്കുന്നു.

7. മറുവശത്ത്, പ്രതിഭാഗത്തിന് വേണ്ടി ആവശ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്

(i) **ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡിലെ** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) തീരുമാനത്തിന് പിൽക്കാല പ്രാബല്യമാണ് നൽകിയിട്ടുള്ളത്; (ii) **ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡിലെ** (മേല്പറഞ്ഞ) തീരുമാനത്തിന് മുമ്പും ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിലേക്കുള്ള റഫറൻസ് തീർപ്പുകൽപ്പിക്കാത്ത സമയത്തും, **റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് vs. മാമ്പി ടിംബേഴ്സ് ആൻഡ് ഹാർഡ്വെയേഴ്സ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ്**[4] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതിയുടെ രണ്ട് ജഡ്ജിമാരുടെ ബെഞ്ച് ഉപഭോക്തൃ ഫോറങ്ങൾക്ക് സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഉചിതമായ നിബന്ധനകളിൽ ഉചിതമായ കേസിൽ നിശ്ചിത സമയപരിധിയായ 45 ദിവസത്തിനപ്പുറം ബോധിപ്പിച്ച പത്രികകൾ സ്വീകരിക്കാൻ അനുവാദം നൽകി; (iii) നിലവിലെ കേസിൽ, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിന് മുമ്പുള്ള കാലതാമസം മാപ്പാക്കുമ്പോൾ എൻ സി ഡി ആർ സി അതിന്റെ വിവേചനാധികാരം പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്; (iv) അതിനാൽ, ഈ ഉത്തരവ് അപ്പീലിൽ ഇടപെടാൻ അർഹമല്ല. രണ്ടാമത്തെ സർവേയർക്കെതിരെ വഞ്ചനയും വ്യാജരേഖ ചമച്ചതും ആരോപിച്ച് എതുകക്ഷി ക്രിമിനൽ കേസ് ബോധിപ്പിച്ചതിനാലാണ് കാലതാമസം ഉണ്ടായതെന്ന് എൻസിഡിആർസി ചൂണ്ടിക്കാട്ടി.

8. 1986 ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ 13 ആം വകുപ്പ് പ്രകാരം പത്രിക ബോധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സമയപരിധി ബാധകമാണെന്ന് **ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) യിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായപ്രകാരം വിധിച്ചു. ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിലെ നിഗമനം താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു:

"62. ഉപസംഹാരമായി, ആദ്യ ചോദ്യത്തിനുള്ള ഞങ്ങളുടെ ഉത്തരം, ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ 13 ആം വകുപ്പ് വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതുപോലെ, പരാതിക്ക് മറുപടി സമർപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള 30 ദിവസത്തെ സമയം കൂടാതെ 15 ദിവസത്തിനപ്പുറം നീട്ടാൻ ജില്ലാ ഫോറത്തിന് അധികാരമില്ലെന്ന് ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നു; രണ്ടാമത്തെ ചോദ്യത്തിനുള്ള ഉത്തരം, ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ 13 ആം വകുപ്പ് പ്രകാരം 30 ദിവസത്തെ പരിമിതിയുടെ ആരംഭ ബിന്ദു എതിർകക്ഷിക്ക് നോട്ടീസിനോടൊപ്പം പരാതി ലഭിച്ച തീയതി മുതൽ ആയിരിക്കും, അല്ലാതെ കേവലം പരാതിയുടെ നോട്ടീസ് ലഭിച്ച തീയതി മുതൽ ആയിരിക്കില്ല.

63. ഈ വിധിന്യായം മേലാൽ പ്രവർത്തിക്കും. പരാമർശിക്കപ്പെട്ട ചോദ്യങ്ങൾക്ക് അതനുസരിച്ച് ഉത്തരം നൽകുന്നു."

ഖണ്ഡിക 63-ൽ, വിധിന്യായത്തിന് പിൽക്കാല പ്രാബല്യമാണ് ഉള്ളതെന്ന് ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

9. **ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ)യിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിന് മുമ്പ്, വേഗത്തിലുള്ള വിചാരണ ഉറപ്പാക്കണമെന്നും, പത്രിക സമർപ്പിക്കാൻ നാൽപ്പത്തിയഞ്ച് ദിവസത്തിൽ കൂടുതൽ സമയം അനുവദിക്കരുതെന്ന നിയമനിർമ്മാണസഭയുടെ ഉത്തരവ് പാലിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്നും അങ്ങനെ ചെയ്തില്ലെങ്കിൽ നിയമത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം

4 (2021) 3 എസ് സി സി 673 [**റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്**]

നിറവേറ്റപ്പെടില്ലെന്നും **ഡോ. ജെ. ജെ. മർച്ചന്റ് വേഴ്സസ് ശ്രീനാഥ് ചതുർവേദി**[5] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതിയിലെ മൂന്ന് ജഡ്ജിമാരുടെ ബെഞ്ചിന്റെ വിധി ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ കോടതിയുടെ നിരവധി പരസ്പരവിരുദ്ധമായ തീരുമാനങ്ങൾ[6] ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിലേക്ക് റഫർ ചെയ്യുന്നതിലേക്ക് നയിച്ചു. ഒടുവിൽ, മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, **ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ)യിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച്, 1986 ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ 13 ആം വകുപ്പിൽ വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന മുപ്പത് ദിവസത്തിന് പുറമേ, പതിനഞ്ച് ദിവസത്തിന്റെ വിവേചനാധികാര കാലയളവിനപ്പുറമുള്ള കാലതാമസം മാപ്പാക്കാൻ ജില്ലാ ഫോറത്തിന് അധികാരമില്ലെന്ന് വിധിച്ചു. എന്നിരുന്നാലും, മുമ്പ് ഈ മേഖല നിലനിർത്തിയിരുന്ന പരസ്പരവിരുദ്ധമായ തീരുമാനങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത്, വിധിന്യായത്തിന് പിൽക്കാല പ്രാബല്യം നൽകിയിരുന്നു.

10. ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിന് മുമ്പ്, എൻ സി ഡി ആർ സി നിർദ്ദിഷ്ട നിയമപരമായ ബാഹ്യ പരിധിക്കപ്പുറമുള്ള കാലതാമസം മാപ്പാക്കിയ ഒരു സാഹചര്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ് ഇപ്പോഴത്തെ അപ്പീലിലെ പ്രശ്നം. നിലവിലെ കേസിൽ, 2020 മാർച്ച് 4 ന് ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിന് മുമ്പ് എൻ സി ഡി ആർ സി കാലതാമസം മാപ്പാക്കാൻ 2020 ഫെബ്രുവരി 25 ന് അതിന്റെ വിവേചനാധികാരം ഉപയോഗിച്ചു. **റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിൽ, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിലേക്കുള്ള റഫറൻസ് നിലവിലിരിക്കുന്ന സമയത്ത് മാപ്പാക്കൽ അപേക്ഷകൾ സംബന്ധിച്ച് ഈ കോടതിയിലെ രണ്ട് ജഡ്ജിമാരുടെ ബെഞ്ച് 2017 ഫെബ്രുവരി 10 ന് ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന് നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകി. കോടതി ഇങ്ങനെ നിരീക്ഷിച്ചു:

"5. വലിയ ബെഞ്ചിൽ തീരുമാനം നിലവിലിരിക്കെ , ഉചിതമായ കേസിൽ 45 ദിവസത്തെ നിശ്ചിത സമയത്തിനപ്പുറം സമർപ്പിച്ച പത്രിക , ചെലവുകൾ നൽകുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഉചിതമായ നിബന്ധനകളിൽ സ്വീകരിക്കാനും വിഷയത്തിൽ മുന്നോട്ട് പോകാനും ബന്ധപ്പെട്ട ഫോറത്തിന് കഴിയുമെന്ന നിർദ്ദേശം നൽകുന്നത് ഉചിതമാണെന്ന് ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു."

അതുപോലെ, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിലേക്കുള്ള റഫറൻസ് തീർപ്പാക്കാത്ത സമയത്ത്, 2016 ഫെബ്രുവരി 11-ന്, **ഭാസിൻ ഇൻഫോടെക് ആൻഡ് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് v. ഗ്രാൻഡ് വെനീസിയ ബയേഴ്സ് അസോസിയേഷൻ**[7] എന്ന കേസിൽ രണ്ടംഗ ജഡ്ജിമാർ നിർദ്ദിഷ്ട കാലയളവിനപ്പുറം ഉചിതമായ ചെലവുകൾ അടയ്ക്കുന്നതിന് വിധേയമായി പത്രികകൾ ബോധിപ്പിക്കുവാൻ കക്ഷികളെ അനുവദിച്ചിരുന്നു, :

"4. ദേശീയ കമ്മീഷന് മുമ്പാകെയുള്ള നടപടികൾ നിർത്തിവയ്ക്കുന്നത്, ഞങ്ങളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, കാലതാമസത്തിന് കാരണമാകുമെന്ന് മാത്രമല്ല, പരാതിക്കാരന് ഉപദ്രവവും ഉണ്ടാക്കും. ഞങ്ങളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ശരിയായ നടപടി, അപ്പീൽ വാദി കമ്പനിക്ക് ഒരു ദിവസം മാത്രം വൈകിയ മറുപടി

---

5 (2002) 6 എസ് സി സി 635 [**ഡോ. ജെ. ജെ. മർച്ചന്റ്]**

6 ടോപ്‌ലൈൻ ഷൂസ് ലിമിറ്റഡ് v. കോർപ്പറേഷൻ ബാങ്ക്, (2002) 6 എസ് സി സി 33; കൈലാഷ് v. നൻകു, (2005) 4 എസ് സി സി 480; സേലം അഡ്വക്കേറ്റ് ബാർ അസോസിയേഷൻ (2) v. യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ, (2005) 6 എസ് സി സി 344; ജെ.ജെ. മർച്ചന്റ് v. ശ്രീനാഥ് ചതുർവേദി, (2002) 6 എസ് സി സി 635; ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. ഹില്ലി മൾട്ടിപർപ്പസ് കോൾഡ് സ്റ്റോറേജ് (പി) ലിമിറ്റഡ്, (2015) 16 എസ് സി സി 20.

7 (2018) 17 എസ് സി സി 255 ["**ഭാസിൻ ഇൻഫോടെക്-2018']**

ബോധിപ്പിക്കുവാൻ അനുവദിക്കുക എന്നതാണ്. അതനുസരിച്ച്, എതിർകക്ഷിക്ക് നൽകേണ്ട ചെലവായി 50,000 രൂപ അടച്ചുകൊണ്ട് ഇന്ന് മുതൽ രണ്ടാഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ ദേശീയ കമ്മീഷന് മുമ്പാകെ മറുപടി ബോധിപ്പിക്കുവാൻ ഞങ്ങൾ അപ്പീൽവാദിയെ അനുവദിക്കുന്നു. കമ്മീഷന് ചെലവുകൾ നൽകിയാൽ, എതുകക്ഷി സമർപ്പിച്ച മറുപടി ലഭിച്ചതിനുശേഷം യോഗ്യതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പരാതിക്കാരന്റെ വിചാരണ തുടരാം. നിലവിലുള്ള നടപടിക്രമങ്ങളുടെ തീർപ്പ് കമ്മീഷനെ അത് ചെയ്യുന്നതിന് തടസ്സമാകില്ല. എന്നിരുന്നാലും, മുകളിൽ പറഞ്ഞ വ്യവസ്ഥകളിൽ എതുകക്ഷി പരാതിക്കാരൻ നടപടികൾ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകാൻ തയ്യാറാണെന്നും സമ്മതമാണെന്നും വ്യവസ്ഥ ചെയ്താൽ മാത്രമേ ഇത് സാധ്യമാകൂ. കമ്മീഷന് മുമ്പാകെയുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ തുടരുന്നതിൽ എതിർകക്ഷിക്ക് പരാതിക്കാർക്ക് എന്തെങ്കിലും എതിർപ്പുണ്ടെങ്കിൽ, ഈ അപ്പീലുകൾ തീർപ്പാക്കുന്നത് വരെ അത്തരം നടപടികൾ നിർത്തിവയ്ക്കുവാൻ ആവശ്യപ്പെടാവുന്നതും അങ്ങനെയെങ്കിൽ, ഇപ്പോഴത്തെ അപ്പീലുകൾ തീർപ്പാക്കുന്നത് വരെ നടപടികൾ നിർത്തിവയ്ക്കുന്നതാണ്."

11. തുടർന്ന്, **ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് vs. മനീഷ ഭാർഗവ**[8] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതിയുടെ രണ്ട് ജഡ്ജിമാരുടെ ബെഞ്ചിന്റെ മറ്റൊരു വിധി വന്നു. 2021 ഫെബ്രുവരി 11 ന് **ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) എന്ന കേസിൽ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിന് ശേഷം ഈ വിധി പുറപ്പെടുവിച്ചു. 2020 സെപ്റ്റംബർ 4 ന് എൻസിഡിആർസി ഒരു വിധിന്യായത്തിൽ പത്രിക ബോധിപ്പിക്കുന്നതിലെ കാലതാമസം മാപ്പാക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടുള്ള അപേക്ഷ നിരസിച്ചു കൊണ്ടുള്ള 2018 സെപ്റ്റംബർ 26 ന് കർണാടക സംസ്ഥാന ഉപഭോക്തൃ തർക്ക പരിഹാര കമ്മീഷന്റെ ഉത്തരവ് ശരിവച്ച കേസായിരുന്നു അത്. **റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) എന്ന കേസിൽ രണ്ട് ജഡ്ജിമാരുടെ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനം കോടതി മുമ്പാകെ പരാമർശിച്ചു. പ്രസ്തുത തീരുമാനത്തെ പരാമർശിച്ചുകൊണ്ട്, 2017 ഫെബ്രുവരി 10-ന് **റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡിൽ** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) പ്രഖ്യാപിച്ച ഉത്തരവിൽ, ചെലവുകൾ നൽകുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഉചിതമായ നിബന്ധനകളിൽ, ഉചിതമായ കേസിൽ 45 ദിവസത്തെ നിശ്ചിത കാലയളവിനപ്പുറം പത്രിക സ്വീകരിക്കാൻ ബന്ധപ്പെട്ട ഫോറങ്ങൾക്ക് അധികാരമുണ്ടെന്ന് പ്രത്യേകം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഈ കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. മുകളിലുള്ള ഉത്തരവ് പരാമർശിച്ചുകൊണ്ട്, **ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സിലെ** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിൽ , ഉചിതമായ കേസിൽ നിശ്ചിത 45 ദിവസത്തെ കാലാവധിക്കപ്പുറം പത്രിക സ്വീകരിക്കാൻ ആത്യന്തികമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഫോറങ്ങൾക്ക് വിട്ടുകൊടുത്തിട്ടുണ്ടെന്ന് നിരീക്ഷിച്ചു. കാലതാമസം അതിന്റെ ഗുണങ്ങളിൽ മാപ്പാക്കാൻ എൻ സി ഡി ആർ സി ക്ക് ഒരു കാരണവും കണ്ടെത്താൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്ന് കോടതി വിധിച്ചു.

"6. ഇപ്പോൾ 10-2-2017 തീയതിയിൽ *റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് [റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. മാമ്പീ ടിംബേഴ്സ് & ഹാർഡ്വെയേഴ്സ്* (പി) ലിമിറ്റഡ്, (2021) 3 എസ്സിസി 673] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവിനെ ആശ്രയിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച്, ആദ്യ അപ്പീൽ തീരുമാനിക്കുമ്പോൾ ദേശീയ കമ്മീഷൻ അപവദിത ഉത്തരവിൽ [*ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സ് (പി) ലിമിറ്റഡ് v. മനീഷ ഭാർഗവ*, 2020 എസ്സിസി ഓൺലൈൻ എൻസിഡിആർസി 697] വിശദമായി കൈകാര്യം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ദേശീയ കമ്മീഷൻ ശരിയായി നിരീക്ഷിച്ചതുപോലെ, നിശ്ചിത 45 ദിവസത്തെ കാലയളവിനപ്പുറം പത്രിക സമർപ്പിച്ച എല്ലാ കേസുകളിലും, കാലതാമസം ക്ഷമിക്കണമെന്നും പത്രിക രേഖപ്പെടുത്തണമെന്നും ഒരു നിർബന്ധവുമില്ല. 10-2-2017 തീയതിയിലെ ഉത്തരവിൽ [*റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. മാമ്പീ ടിംബേഴ്സ് &*

8 (2021) 3 എസ് സി സി 669 [**"ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സ്"**]

[2021] 9 SCR 993

ഹാർഡ്‌വെയേഴ്സ് (പി) ലിമിറ്റഡ്, (2021) 3 എസ്സിസി 673], പ്രത്യേകമായി പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നത്, ഉചിതമായ കേസിൽ 45 ദിവസത്തെ നിശ്ചിത കാലയളവിനപ്പുറം ബോധിപ്പിക്കുന്ന പത്രിക , ചെലവുകൾ നൽകുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഉചിതമായ നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി, ബന്ധപ്പെട്ട ഫോറത്തിന് സ്വീകരിക്കാൻ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടെന്നാണ്. അതിനാൽ, അന്തിമമായി, ഉചിതമായ കേസിൽ 45 ദിവസത്തെ നിശ്ചിത കാലയളവിനപ്പുറം പത്രിക സ്വീകരിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം ബന്ധപ്പെട്ട ഫോറത്തിന് വിട്ടുകൊടുത്തു.

താഴെ പറയുന്ന പോലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനവും കോടതി പരാമർശിച്ചു.

"7. ദേശീയ കമ്മീഷൻ നിരീക്ഷിച്ചതുപോലെ, മതിയായ സമയം അനുവദിച്ചിട്ടും, നിശ്ചിത കാലയളവിനുള്ളിൽ പത്രിക ബോധിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. അതിനാൽ, ഗുണങ്ങളിന്മേൽ കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിന്റെ വശവും ദേശീയ കമ്മീഷൻ പരിഗണിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്തായാലും,ഈ കോടതിയുടെ ജെ.ജെ. മർച്ചന്റ് [ജെ.ജെ. മർച്ചന്റ് vs. ശ്രീനാഥ് ചതുർവേദി, (2002) 6 എസ് സി സി 635] എന്ന കേസിലെ മുൻകാല തീരുമാനവും തുടർന്നുള്ള ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. ഹില്ലി മൾട്ടിപർപ്പസ് കോൾഡ് സ്റ്റോറേജ് (പി) ലിമിറ്റഡ് (2020) 5 എസ് സി സി 757 : (2020) 3 എസ് സി സി (സിവിൽ) 338] എന്ന കേസിലെ ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ ആധികാരിക തീരുമാനവും കണക്കിലെടുത്ത് 45 ദിവസത്തെ സമയപരിധിക്കപ്പുറം പത്രിക സ്വീകരിക്കാൻ ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന് അധികാരപരിധിയോ/അല്ലെങ്കിൽ അധികാരവുമില്ല എന്നിരിക്കെ ദേശീയ കമ്മീഷൻ പാസാക്കിയ [ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സ് (പ്രൈ) ലിമിറ്റഡ് vs. മനീഷ ഭാർഗവ, 2020 എസ് സി സി ഓൺലൈൻ എൻ സി ഡി ആർ സി 697] അപവദിത ഉത്തരവിൽ ഇടപെടാൻ ഒരു കാരണവും ഞങ്ങൾ കാണുന്നില്ല.

12. **ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിലെ വിധിക്ക് ഏതാനും മാസങ്ങൾക്ക് ശേഷം, 2021 ജൂലൈ 8-ന്, **ഡോ. എ സുരേഷ് കുമാർ v. അമിത് അഗർവാൾ**[9] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതിയുടെ രണ്ട് ജഡ്ജിമാരുടെ ബെഞ്ച്, **ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) എന്നതിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിന് മുമ്പ് സമർപ്പിച്ച കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷ എൻസിഡിആർസി സംക്ഷിപ്തമായി തള്ളിക്കളഞ്ഞ ഒരു വസ്തുതാപരമായ സാഹചര്യം പരിഗണിച്ചു. ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനം ഭാവിയിൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുന്നതിനാൽ, 2020 മാർച്ച് 4-ന് മുമ്പ് സമർപ്പിച്ച കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷകൾ ഗുണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പരിഗണിക്കണമെന്ന് **ഡോ. എ സുരേഷ് കുമാറിന്റെ** (മേൽപറഞ്ഞ) കേസിൽ കോടതി വിധിച്ചു.

"2. ഞങ്ങളുടെ വീക്ഷണത്തിൽ, കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷ 4-3-2020 ന് നൽകിയ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിന് മുമ്പായി സമർപ്പിച്ചതിനാൽ [ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. ഹില്ലി മൾട്ടിപർപ്പസ് കോൾഡ് സ്റ്റോറേജ് (പി) ലിമിറ്റഡ്, (2020) 5 എസ്സിസി 757 : (2020) 3 എസ്സിസി (സിഐവി) 338], കാലതാമസം ക്ഷമിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രസ്തുത അപേക്ഷ ഗുണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പരിഗണിക്കേണ്ടതായിരുന്നു, കൂടാതെ ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡിലെ [ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് ഹില്ലി മൾട്ടിപർപ്പസ് കോൾഡ് സ്റ്റോറേജ് (പി) ലിമിറ്റഡ്, (2020) 5 എസ്സിസി 757 : (2020) 3 എസ്സിസി (സിഐവി) 338] ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തള്ളിക്കളയാൻ പാടില്ലായിരുന്നു, കാരണം പ്രസ്തുത വിധിന്യായം ഭാവിയിൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വരേണ്ടതായിരുന്നു, കൂടാതെ പത്രികയും കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷയും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന് വളരെ മുമ്പുതന്നെ സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. അതനുസരിച്ച്,

9 (2021) 7 എസ് സി സി 466 [**ഡോ. എ സുരേഷ് കുമാർ]**

എൻസിഡിആർസിയുടെ അപവദിത ഉത്തരവ് [അമിത് അഗർവാൾ v. എ. സുരേഷ് കുമാർ, 2020 എസ്സിസി ഓൺലൈൻ എൻസിഡിആർസി 927] റദ്ധാക്കപ്പെടാൻ അർഹതയുള്ളതും ഇതിനാൽ അത് റദ്ദാക്കിയിരിക്കുന്നു. "

ഡോ. എ. സുരേഷ് കുമാർ (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിലെ വിധിയിൽ, ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സിലെ തുല്യശക്തിയുള്ള ഒരു മുൻ ബെഞ്ചിന്റെ നിരീക്ഷണം ശ്രദ്ധിച്ചില്ല.

13. **ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിലെ കോൺസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിന്റെ ഭാവി ഫലത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിൽ **ഡോ. എ. സുരേഷ് കുമാറിലെയും ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സിലെയും** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) അഭിപ്രായങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം 2021 ഡിസംബർ 6 ന് **ഭാസിൻ ഇൻഫോടെക്, ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് വേഴ്സസ് നീമ അഗർവാൾ മുതൽപേർ**[10] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതിയുടെ രണ്ടംഗ ബെഞ്ച് അടുത്തിടെ ശ്രദ്ധിച്ചു. 2020 മാർച്ച് 4 ന് മുമ്പ് ബോധിപ്പിച്ചതും ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിന് ശേഷം തീരുമാനിച്ചതുമായ ഒരു ഉപഭോക്തൃ പരാതിയും കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷയും കോടതി പരിഗണിക്കുകയായിരുന്നു. ഇനിപ്പറയുന്ന പോലെ വൈരുദ്ധ്യമുള്ള നിലപാടുകൾ കോടതി ശ്രദ്ധിച്ചു:

"9. ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് വിധിയിൽ എന്താണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത് എന്നതിനെക്കുറിച്ച് രണ്ട് വിപരീത വീക്ഷണങ്ങൾ ഉയർന്നുവന്നിട്ടുണ്ട്..... "ഈ വിധി ഭാവിയിൽ പ്രവർത്തിക്കും" ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് വിധിന്യായത്തിൽ നിർബന്ധമാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിൽ, പത്രിക/മറുപടി ബോധിപ്പിക്കുവാൻ നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള 45 ദിവസങ്ങൾക്ക് ശേഷമുള്ള കാലതാമസം മാപ്പാക്കുവാനുള്ള ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന്റെ അധികാരവും അധികാരപരിധിയും സംബന്ധിച്ച ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ അഭിപ്രായത്തിന് മുമ്പ് കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷ സംസ്ഥാന കമ്മീഷൻ നിരസിച്ചിരുന്നു. ആ തീരുമാനത്തിനെതിരായ അപ്പീൽ എൻസിഡിആർസി 2020 സെപ്റ്റംബർ 4 ന് ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് തീരുമാനത്തെത്തുടർന്ന് നിരസിച്ചു. ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് വിധിന്യായം പിൽക്കാല പ്രാബല്യമുള്ളതാകുമ്പോൾ, 2020 മാർച്ച് 4 ന് മുമ്പുള്ള ഒരു തീയതിയിൽ കാലതാമസം മാപ്പാക്കിയ കേസുകളിൽ മാത്രമേ വിധിന്യായത്തിന്റെ പിൽക്കാല പ്രാബല്യം പ്രവർത്തിക്കൂ എന്നായിരുന്നു ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിൽ കോർഡിനേറ്റ് ബെഞ്ചിന്റെ അഭിപ്രായം. ഈ വീക്ഷണം പ്രകടിപ്പിക്കുമ്പോൾ, കോർഡിനേറ്റ് ബെഞ്ചിലെ ഒരംഗം ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിലെയും കക്ഷിയാണെന്ന് കോർഡിനേറ്റ് ബെഞ്ച് ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധി പറഞ്ഞു.ഡോ. എ. സുരേഷ് കുമാറിന്റെ (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിന്റെ കാര്യത്തിലും ബെഞ്ചിന്റെ ഘടനയെ സംബന്ധിച്ചുള്ള സ്ഥാനം സമാനമാണ് , ആ വിധിയിൽ കൂടുതൽ ഉദാരമായ സമീപനമാണ് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിന്റെ പിൽക്കാല പ്രാബല്യം ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിക്ക് മുമ്പ് കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷ ബോധിപ്പിച്ചതും എന്നാൽ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് വിധി പുറപ്പെടുവിച്ച സമയത്ത് അതിന്റെ ഫലം ഇതുവരെ തീരുമാനിച്ചിട്ടില്ലാത്തതുമായ കേസുകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ് എന്ന് വിധിച്ചിട്ടുണ്ട്. "

ഭാസിൻ ഇൻഫോടെക്–2021 (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിലെ രണ്ടംഗ ബെഞ്ച് **ഡോ. എ. സുരേഷ് കുമാറിന്റെ** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിലെ മുൻവിധി പിന്തുടരുകയും 2020 മാർച്ച് 4 വരെ തീർപ്പുകൽപ്പിച്ചിട്ടില്ലാത്തതോ

10 2021 എസ് സി സി ഓൺലൈൻ എസ് സി 1186 [**ഭാസിൻ ഇൻഫോടെക്-2021"]**

തീരുമാനിച്ചതോ ആയ മാപ്പാക്കൽ അപേക്ഷകൾ സംബന്ധിച്ച് **റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) നൽകിയ അഭിപ്രായത്തിന്റെ ഗുണം ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ പിൽക്കാല പ്രാബല്യം നിലനിർത്തുമെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു:

"10. ഞങ്ങളുടെ വീക്ഷണത്തിൽ, , 2020 മാർച്ച് 4 ആം തീയതി പത്രിക ബോധിപ്പിക്കുന്നതിൽ വന്ന കാലതാമസം മാപ്പാക്കാൻ ബോധിപ്പിച്ച അപേക്ഷ നിലവിലിരിക്കുന്നതുമായ കേസുകളും, പത്രിക/മറുപടി ബോധിപ്പിക്കുന്നതിൽ വന്ന കാലതാമസം മാപ്പാക്കിയതുമായ ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡിന്റെ (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിൽ വിധിന്യായത്തിന്റെ പിൽക്കാല പ്രാബല്യം ഉൾക്കൊള്ളണം. കാലതാമസം ഉണ്ടായതിനെക്കുറിച്ചുള്ള അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, ഇതിനകം സമർപ്പിച്ച അപേക്ഷകൾക്ക് മുമ്പ് അത്തരം അപേക്ഷകൾ തീരുമാനിക്കപ്പെട്ടതും എന്നാൽ ഇതുവരെ തീരുമാനിക്കപ്പെടാത്തതുമായ കേസുകൾ ഉണ്ടാകാം. ഇത്തരത്തിലുള്ള അപേക്ഷകൾ എങ്ങനെ തീരുമാനിക്കണമെന്ന് തീരുമാനിക്കാൻ ഞങ്ങൾക്ക് ഒരു ഭരണ സംവിധാനവുമില്ല, കൂടാതെ ഉപഭോക്തൃ ഫോറങ്ങളോ കോടതികളോ വ്യക്തിഗത കേസുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന വിവിധ പ്രസക്ത ഘടകങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വാദം കേൾക്കുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകുന്നതിനായി അവരുടെ വിവേചനാധികാരം പ്രയോഗിക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, 2020 മാർച്ച് 4-ന് മുമ്പ് ഇതിനകം തന്നെ തീരുമാനിച്ച കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷകളും, കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിന് അന്നേ തീയതി നിലവിരിക്കുന്നതുമായ അപേക്ഷകളും തമ്മിൽ വേർതിരിക്കുന്നത് കൃത്രിമ വ്യത്യാസമായിരിക്കും. പത്രിക സമർപ്പിക്കുന്നതിലെ കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷകൾ നിലവിലിരിക്കുന്ന വ്യക്തികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, പത്രിക ബോധിപ്പിക്കുന്നതിൽ വന്ന കാലതാമസം മാപ്പാക്കുവാനുള്ള അപേക്ഷ പരിഗണിക്കേണ്ടതിനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള അവകാശം 2020 മാർച്ച് 4-ന് സ്ഥിരപ്പെടും. റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡിന്റെ (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കാര്യത്തിലും അത്തരം അവകാശം അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. നിർദ്ദിഷ്ട നിയമ വ്യവസ്ഥകൾ വഴി മാത്രമേ അത്തരം അവകാശം ഇല്ലാതാക്കാൻ കഴിയൂ. പത്രിക ബോധിപ്പിക്കുന്നതിൽ വന്ന 45 ദിവസത്തിനപ്പുറമുള്ള കാലതാമസം മാപ്പാക്കി കിട്ടുവാനുള്ള അവകാശം ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായം പൂർണ്ണമായും നിഷേധിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ , അത്തരം അപേക്ഷകരുടെ അവകാശം ഇല്ലാതാകും. എന്നാൽ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിന് പിൽക്കാല പ്രാബല്യമുള്ളതിനാൽ, പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഞങ്ങളുടെ ധാരണയിൽ, കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷകൾ നിലവിലിരിക്കുന്നവർക്ക് അവരുടെ അപേക്ഷകൾ പരിഗണിക്കാനുള്ള അവകാശം നിലനിർത്തപ്പെടുന്നതാണ്. എന്നാൽ ഈ വിഷയത്തിൽ വ്യക്തമായ അഭിപ്രായം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് ഞങ്ങൾ വിട്ടുനിൽക്കുന്നു, കാരണം ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിന്റെ പിൽക്കാല പ്രാബല്യം എങ്ങനെ ബാധിക്കുമെന്നതിനെക്കുറിച്ച് തുല്യശക്തിയുള്ള രണ്ട് ബെഞ്ചുകൾ വ്യത്യസ്ത വീക്ഷണങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഈ പ്രശ്നം ഒരു വലിയ ബെഞ്ച് തീരുമാനിക്കേണ്ടതുണ്ട്."

എന്നിരുന്നാലും, **ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സിലെ** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) വൈരുദ്ധ്യാത്മക നിലപാട് കണക്കിലെടുത്ത്, **ഭാസിൻ ഇൻഫോടെക്-2021** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) യിലെ രണ്ടംഗ ബെഞ്ച് വിഷയം ഒരു വലിയ ബെഞ്ചിന് റഫർ ചെയ്യണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടു.

14. വീണ്ടും പറഞ്ഞാൽ , **ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിൽ, മാപ്പാക്കാനുള്ള അപേക്ഷ നിരസിച്ചുകൊണ്ടുള്ള എസ് സി ഡി ആർ സിയുടെ വിധിന്യായത്തെ ശരിവച്ചുകൊണ്ടുള്ള എൻസിഡിആർസിയുടെ ഒരു തീരുമാനത്തിൽ ഇടപെടാൻ ഈ കോടതി വിസമ്മതിച്ചു. മാപ്പ്

നൽകാനുള്ള അപേക്ഷ ഗ്രണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പരിഗണിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നിരുന്നാലും, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി **ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സിൽ (**മേൽപ്പറഞ്ഞ) നിരീക്ഷണങ്ങളുണ്ട്, അത് 13 ആം വകുപ്പ് നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള പരിധിക്കപ്പുറമുള്ള കാലതാമസം മാപ്പാക്കാനാകില്ലെന്ന് പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിൽ നിന്ന് ഉരുത്തിരിഞ്ഞ നിലപാട് ഇതാണെന്നിരിക്കെ, ആ തീരുമാനത്തിന് പിൽക്കാല പ്രാബല്യം നല്കിയിട്ടുള്ളതാണ്. **ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിൽ, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിന് മുമ്പ് മാപ്പ് നൽകാനുള്ള അപേക്ഷ ബോധിപ്പിച്ചിരുന്നു, അത് ഗ്രണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിരസിക്കപ്പെട്ടു. കൃത്യമായി പറഞ്ഞാൽ, ഗ്രണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പോലും, ആ കേസിൽ എൻസിഡിആർസി മാപ്പ് നൽകുന്നതിനുള്ള ഒരു കേസും കണ്ടെത്തിയിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ **ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) കേസിലെ നിരീക്ഷണങ്ങൾ അതിന്റെ തീരുമാനത്തിന് ആവശ്യമില്ലായിരുന്നു. മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, **റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി** (മേൽപ്പറഞ്ഞ)യിലെ തീരുമാനം ശ്രദ്ധിച്ചതിന് ശേഷം, ഈ കോടതി, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന് മുമ്പാകെ റഫർൻസ് നിലവിലിരിക്കുന്ന സമയത്ത് ഫോറത്തിന് വിവേചനാധികാരം പ്രയോഗിക്കാൻ വിട്ടുകൊടുക്കുകയും ആ സാഹചര്യത്തിൽ, കാലതാമസം മാപ്പാക്കാൻ എൻ സി ഡി ആർ സി ഒരു കാരണവും കണ്ടെത്തിയില്ലെന്നും വിധിച്ചു. **ഡാഡിയുടെ ബിൽഡേഴ്സ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) ലെ ഈ കോടതിയുടെ തുടർന്നുള്ള നിരീക്ഷണം, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിന് മുമ്പ് ബോധിപ്പിച്ച മാപ്പപേക്ഷകൾക്ക് പോലും ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് നിർദ്ദേശിച്ച തത്വം ബാധകമാകുമെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു (ഒരിക്കൽ ഗ്രണങ്ങളിൽ പോലും മാപ്പ് നൽകുവാൻ ഒരു കേസും ഇല്ലെന്ന് വിധിച്ചിരുന്നു). കൂടാതെ, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് അതിന്റെ തീരുമാനത്തിന് പിൽക്കാല പ്രാബല്യം നൽകിയ നിയമപരമായ വശവുമായി ആ നിരീക്ഷണങ്ങൾ പൊരുത്തപ്പെടുന്നില്ല.

15. 1986 ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ 13 ആം വകുപ്പ് പ്രകാരം കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള വിവേചനാധികാരം നിയമപ്രകാരം പ്രത്യേകമായി പരിമിതപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. 2015 ലെ ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസിലിയേഷൻ നിയമത്തിലും 2016 ലെ ഇൻസോൾവൻസി ആൻഡ് ബാങ്ക്റപ്സി കോഡിലും സമാനമായ നിയമപരമായ വ്യവസ്ഥകൾ നിലവിലുണ്ട്, എന്നിരുന്നാലും വ്യത്യസ്തമായ ഒരു നിയമ സന്ദർഭത്തിലാണ് – ആദ്യത്തേതിൽ ആർബിട്രേഷൻ പ്രക്രിയയുടെ പവിത്രത സുഗമമാക്കുന്നതും രണ്ടാമത്തേതിൽ സമയബന്ധിതമായ തീർപ്പാക്കലും കോർപ്പറേറ്റ് പുനരധിവാസാം ഏകീകൃതമാക്കുന്നതിനുള്ള നിയമനിർമ്മാണ ഉദ്ദേശ്യവും. 1986 ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമവും അതിന്റെ പിൻഗാമിയും ഉപഭോക്താക്കളുടെ താൽപ്പര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി രൂപകൽപ്പന ചെയ്ത സാമൂഹിക ക്ഷേമ നിയമനിർമ്മാണങ്ങളാണ്. ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് ഇങ്ങനെ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു:

"28. "ധൃതിയിലാക്കുന്ന നീതി കുഴിച്ചു മൂടുന്ന നീതിയാണ്" എന്നത് ശരിയാണ്. എന്നാൽ അതേ അർത്ഥത്തിൽ "വൈകിയ നീതി ലഭിക്കുന്നത് നീതി നിഷേധിക്കപ്പെടുന്നു" എന്നും പറയുന്നു. നിയമസഭ രണ്ടാമത്തേത് തിരഞ്ഞെടുത്തു, അതിന് നല്ല കാരണവുമുണ്ട്. ഉപഭോക്താവിന് വേഗത്തിലുള്ള നീതി നൽകുക എന്ന ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിന്റെ ഉദ്ദേശത്തോടൊപ്പം അത് വർത്തിക്കുന്നു. എതിർകക്ഷിക്ക് പരാതിക്ക് മറുപടി നൽകാൻ മതിയായ സമയം നിഷേധിച്ചു എന്നതല്ല. 15 ദിവസത്തെ കാലയളവിനുശേഷം (30 ദിവസത്തെ കാലയളവിനുശേഷം) സമയം നീട്ടാനുള്ള വിവേചനാധികാരം ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ 13(2)(b)(ii) ആം വകുപ്പ് പ്രകാരം വെട്ടിക്കുറയ്ക്കുകയും അതിനുള്ള അനന്തരഫലങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ എതിർകക്ഷിക്ക് അത്തരം വ്യവസ്ഥ കാരണം ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ നേരിടേണ്ടി വന്നേക്കാം, എന്നിരുന്നാലും നിയമത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം നേടുന്നതിന്,

അതായത് ഉപഭോക്തൃ തർക്കങ്ങളുടെ വേഗത്തിലുള്ളതും ലളിതവുമായ പരിഹാരത്തിന് , ഒരു കക്ഷിക്ക് ഉണ്ടാകാവുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ അവഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്."

ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമനിർമ്മാണത്തിന്റെ സാമൂഹിക ക്ഷേമ ലക്ഷ്യത്തിന്റെ ഫലമായാണ് ഇത് സംഭവിച്ചത്, ഇത് അടിസ്ഥാനപരമായി എണ്ണമറ്റ സാധനങ്ങളും സേവനങ്ങളും ഉപയോഗിക്കുന്ന ഉപഭോക്താക്കളുടെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. 1986 ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിൽ നിന്ന് ഉയർന്നുവരുന്ന നിരവധി നടപടിക്രമപരവും സാരവത്തുമായ ചോദ്യങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശ തത്വമെന്നത് ഉപഭോക്താക്കളുടെ ക്ഷേമമാണ്. അടുത്തിടെ, ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമം 2019 ന്റെ സ്വാധീനം പരിഗണിച്ച രണ്ട് ജഡ്ജിമാരുടെ ബെഞ്ച്, തീരുമാനിക്കാത്ത നടപടികളിൽ ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധി, ഭേദഗതി ചെയ്തു. തീരുമാനത്തിലെത്തുമ്പോൾ, കോടതി ഇങ്ങനെ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു:

“82. ഉപഭോക്താക്കളെ സംരക്ഷിക്കുകയും പിന്തുണയ്ക്കുകയും ചെയ്യുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ 2019 ലെ നിയമം നടപ്പിലാക്കിയ പാർലിമെന്റിന് ഉപഭോക്തൃ വ്യവഹാരങ്ങൾ നടത്തുന്നതിൽ സാമ്പത്തിക ബുദ്ധിമുട്ട്, അനിശ്ചിതത്വം, ചെലവുകൾ എന്നിവയിലേക്ക് നയിക്കുന്ന എന്നീ ഉദ്ദേശങ്ങൾ ചാർത്തിക്കൊടുക്കുന്നത് ബുദ്ധിമുട്ടാണ്....”

ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡിലെ (മേൽപ്പറഞ്ഞ) ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിലും സമാനമായ ഒരു തത്വം അന്തർലീനമാണ്. എന്നിരുന്നാലും, അത്തരം വിവേചനാധികാരത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പരസ്പരവിരുദ്ധമായ തീരുമാനങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത്, തീരുമാനത്തിന് പിൽക്കാല പ്രാബല്യം നൽകുന്നത് ഉചിതമാണെന്ന് ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് പരിഗണിച്ചു. തീരുമാന തീയതിയിൽ തീരുമാനമെടുത്തതും തീർപ്പുകൽപ്പിക്കാത്തതുമായ അപേക്ഷകൾ തമ്മിൽ ഇത് വ്യത്യാസം വരുത്തിയില്ല. അതിനാൽ, **ഡാഡീസ് ബിൽഡേഴ്സിലെ** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) തീരുമാനം 2020 മാർച്ച് 4 ന് മുമ്പ് തീർപ്പുകൽപ്പിക്കാത്തതോ തീർപ്പുകൽപ്പിച്ചതോ ആയ അപേക്ഷകളെ ബാധിക്കില്ല. **റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡിലെ** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) സ്ഥാനത്തിന്റെ ആനുകൂല്യത്തിന് അത്തരം അപേക്ഷകൾക്ക് അർഹതയുണ്ടായിരിക്കും, അത് ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിനോട് ഗുണങ്ങളിന്മേൽ തീരുമാനമെടുക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന് മുമ്പുള്ള നിയമപരമായ നിലപാടിലെ അനിശ്ചിതത്വം ഇല്ലാതാക്കുകയും കൂടുതൽ വ്യവഹാരങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു വ്യക്തമായ മാനദണ്ഡം സ്വീകരിക്കുന്നതിന് ഞങ്ങൾ മുകളിൽ പറഞ്ഞ തത്വങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിശദീകരിച്ചു.

16. നിലവിലെ കേസിൽ, ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനത്തിന് മുമ്പ്, അത്തരം വിവേചനാധികാരം പ്രയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ നൽകി എൻ സി ഡി ആർ സി കാലതാമസം മാപ്പാക്കി. **ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) ലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ചിന്റെ വിധിന്യായത്തിന്റെ പിൽക്കാല പ്രാബല്യവും, റഫറൻസ് നിലവിലിരിക്കുമ്പോഴുള്ള വിവേചനാധികാരത്തിന്റെ ഒരു ഘടകം അംഗീകരിച്ച **റിലയൻസ് ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്**(മേൽപ്പറഞ്ഞ) യിലെയും **ഭാസിൻ ഇൻഫോടെക്-2018** (മേൽപ്പറഞ്ഞ) യിലെയും ഈ കോടതിയുടെ ഉത്തരവുകളും കണക്കിലെടുത്ത്, ഗുണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കാലതാമസം മാപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷ അനുവദിച്ചുകൊണ്ടുള്ള എൻ സി ഡി ആർ സി യുടെ ഉത്തരവിൽ ഇടപെടലിന് ഒരു കേസും ഇല്ലെന്ന് ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു.

[2021] 9 SCR 993

17. ലോക്ക്ഡൗൺ കാരണം 50,000 രൂപയുടെ ചെലവുകൾ അടയ്ക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല, പക്ഷേ ഒരു ഡിമാൻഡ് ഡ്രാഫ്റ്റ് തയ്യാറാണ് എന്നാണ് അപ്പീൽവാദിയുടെ അഭിഭാഷകൻ പറയുന്നത്. എൻ സി ഡി ആർ സി നിർദേശിക്കുന്ന അക്കൗണ്ടിലേക്ക് തുക രണ്ടാഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ മാറ്റണം.

18. നാല് ആഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ പത്രികക്കുള്ള മറുപടി നൽകുവാൻ അപ്പീൽവാദികൾക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകുന്നു.

19. അപ്പീൽ അതനുസരിച്ച് തീർപ്പാക്കിയിരിക്കുന്നു.

20. തീർപ്പുകൽപ്പിക്കാത്ത അപേക്ഷകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ അവ തീർപ്പാക്കിയിരിക്കുന്നു.

ദിവ്യ പാണ്ഡെ അപ്പീൽ തീർപ്പാക്കി.